

LUOKKATIETOISUUS JA LUOKKATAISTELU

Englannin kuuluisa, joku aika sitte poismennyt sosialisti William Morris väittää, että "jokaisen menestyksellä toimivan yhteisön tulee järjestää työtä niin, että jokaisen työkykyisen henkilön on suoritettava vastaava osa työstä eikä sen enempää" ja sen tulee menetellä niin, että jokainen, joka suorittaa oikean osan työstä, myöskin saapi oikean osan tämän työn kautta toimeensaaduista tuotteista ja vihdoin, ettei tule toimittaa turhaa työtä, koska se vaan tuottaisi enemmän vaivoja niille, jotka tahtovat suorittaa hyödyllistä ja tarpeellista työtä.

Ja mikä on nyt todellisuus kaikkialla? Todellisuus on, että "joka vähimmin produseeraa eli työskentelee, se kuluttaa enimmäin; ja joka enimmäin taas produseeraa, se kuluttaa vähimmin". — Koko joukko tekee aivan hyödytöntä työtä, koska yhteiskunta on aivan nurinkurin järjestetty: kilpailun suunnittelemisessa, kaupanpidossa, sotalaitoksessa y. m.

Kuinka tähän on tultu ja mitenkä siitä päästään?

Kun ihmiset rupesivat kiinteään yhteiselämään ja loivat valtioita, muodostuivat nämä kohta luokkavaltioksi. Etuoikeutetut anastivat itsellensä vallan niissä. Nämä etuoikeutetut olivat aateli ja papisto. Raakalaisuuden aikoina käytiin sotia; näissä sodissa esiintyivät muutamat etevämmyyksiensä nojalla johtajina ja hankkivat siten itsellensä, vieläpä jälkeläisillensäkin yleensä vallan silloisissa yhtämittaa sotaa käyvissä yhteiskunnissa. Näin muodostui aateli. Mutta aikaa voitain kehittyi ihmiskunta tahi oikeammin osa siitä henkimmäksi ja henkiset voimat saivat ihmisten yhteiselämässä suuremman merkityksen: muisteltakoon vaan keisari- ja paavivallan mahtavia taisteluita keskiajalla, jotka perustuksiltaan heijastavat tätä henkisten aatteitten esillepyrkimistä maallisen vallan rinnalle. Sodanjohtajien,

aatelin tasalle nousivat kaikissa valtioissa henkisen eli hengellisen — joka entisaikaan vielä oli sama — voiman edustajat, papisto. Mutta papisto ei suinkin missään kansassa tyytynyt tähän henkisyYTEEN, vaan haki sekin tämän korkeamman henkisyytensä ja sivistyksensä nojalla itsellensä maallistakin valtaa ja tästä syystä näemme, miten kehittyneempinä aikoina *maallinen* valta jakautuu aatelin ja papiston välillä. Mutta vähitellen muuttui tuotantotapa tavaran valmistamisessa ja tämä kohotti varsinaisen porvariston valtaan. Eittä-mättömästi on Marx "Kommunistisessa Manifestissä" väittänyt: "Tuotanto- ja liikeneuvot, joiden perustuksella porvaristo kehittyi, syntyivät feudaalisessa yhteiskunnassa. Näitten tuotanto- ja liikeneuvojen vissillä kehitysasteella eivät nuo olot, feudaalinen manufaktuuri ja maanviljelyksen järjestelmä, sanalla sanoen feudaaliset omistussuhteet, enää vastanneet jo kehittyneitä tuotantovoimia. Ne estivät tuotantoa eivätkä edistä-neet. Ne muuttuivat yhtä moneksi kahleeksi. Nämä olivat murrettavat ja ne murrettiinkin". Tämä porvariston valtaan astuminen ilmeni selvimmin Ranskan suuressa vallankumouksessa 18 vuosisadan loppupuolella: se oli porvariston mahtavin voimainponnistus. "Mutta", lausuu Marx lisäksi, "porvaristo ei yksin ole takonut niitä aseita, jotka feudalismille tuottivat kuoleman; se on myös synnyttänyt ne miehet, jotka nämä aseet kantavat — nykyajan työmiehet, *proletaarit, köyhälistön*". Porvaristo on tosiaan oma haudankaivajansa. Ei ole vähääkään epäilystä siitä olemassa, ettei köyhälistö aikaa voittaen perisi porvariston asemaa, kuten porvaristo peri aateliston ja papiston: Selvänäköisimmät ihmiset sen nyt jo hyvin huomaavat. Mutta vielä eivät olot ole tätä varten kypsyneet. Köyhälistö teki kyllä viime vuosisadan kuluessa Englannissa ja Ranskassa kaksi suurta ponnistusta tämän päämääränsä saavuttamiseksi, mutta nämät eivät onnistuneet. Chartistien ja kommunistien suuret proletaraiset liikkeet, edellinen Englannissa ja jälkimäinen Ranskassa, menivät myttyyn, niin

kuin monet muutkin pienemmät samansuuntaiset yritykset.

Ja mikä on ollut syynä siihen, ettei köyhälistö ole päässyt sen pitemmälle?

Alkusyy on tietysti siinä, että, Marxin opin mukaan, olot eivät ole vielä kyllin kehittyneet köyhälistölle edullisiksi. Porvariston täydellinen dekadensi ei vielä ole käsissä. Se vaatii vielä jonkun verran aikaa. Mutta ehkä vielä suuremmassa määrässä vaikuttaa köyhälistön alhaiseen tilaan se seikka, ettei tämä köyhälistö kyllin vielä tunne omaa olemassa-olevaa voimaansa. Sillä ei ole kyllin *itsetietoisuutta*, se ei vielä näe eikä huomaa, mitä se voisi aikaansaada, jos se asettuisi todellisia voimiaan vastaavalle kannalle. Luokkatietyisyys köyhälistössä on ehdottomasti kohotettava, selvä tietoisuus siitä, että se on oma, *itsenäinen* luokka, jolla on *omat, muista luokkaeduista eroavat edut ja pyrintöt*.

Köyhälistö on kulkenut ja kulkee vielä, varsinkin meillä, muitten puolueitten vanavedessä ja talutusnuorassa. Ensín seurasi se meillä empimättä, jos kohta välistä muristen, vallassaolijoitien ohjeita ja viittauksia ruotsalaisuuden aikana; sitten liittyi se ehdoitta suomenmielisyteen, ja kun suomenmielisyys meni kahtia, oli se nuorsuomalaisuuden jatkona. Viime aikoina on nähty oireita toisenlaiseenkin hännystelemiseen — *itsenäisyyttä ehdottomasti liian vähäsen*. Siitä ei voi kointua muuta kuin vahinkoa itse köyhälistölle ja sen ajamille aatteille.

Mutta, huutaneé joku työväenaatteen vastustaja, siinähan sitä nyt ollaan. Itsekkäisyys työväenkin puolella, sama itsekkäisyys, josta porvaristoa niin usein syytetään. Luokkatietyisyyttä, luokkaetuja! Eikö pitäisi harrastaa *kaikkien* yhteisiä etuja, yleisharmoniaa? Niin, se kuuluu kyllä kauniilta, mutta todellisuudesta on se yhtä mahdotonta, kuin kaljupään miehen tukistaminen. Maailman olot ovat kerran semmoiset, että ne liikkuvat — toistaiseksi — luokkavastakkaisuuden pohjalla. Emmekä voi tästä vapahtua muulla tavalla kuin

luokkataistelun kautta. Marx on selvin piirtein näytännyt, että luokkavastakkaisuus vasta silloin häviää, kun köyhälistö pääsee valtaan, koska köyhälistö juuri on varsinainen suuri kansa, joka voitollaan poistaa kansojen sisällisen luokituksen ja pikku ryhmien erikoisedut. *Köyhälistön voitto luopi kaikkien kansalaisten yhteiset edut*, toisin sanoen, toisella kansalaisella ei enää ole minkäänlaisia etuja toisen kustannuksella. Nykyinen porvarillinen yläluokka palvelee juuri varsinaisia luokkaetuja, koska sen edut eivät ole sopusoinnussa suuren enemmistön etujen kanssa, vaan päinvastoin sotivat näitä vastaan. Tämä seikka onkin monelle yläluokkalaiselle aivan selvä, vaikka hän tahallaan peittelee asian todellista laatua. Ja mitä enemmän hän koettaa taistella oikeuden ja vapauden puolesta, sitä selvemmäksi käypi hänelle, että hänen täytyy puolustaa köyhälistön pyrkimyksiä oikeuteen ja vapauteen, koska tämä taistelu todellisuudessa ja kauvemmas ulottuvien seuraustensa kautta on taistelua *koko* hänen oman kansansa ja *koko* ihmiskunnan oikeudesta ja vapaudesta. Ja tosiaankin, mihinkä me nykyään käännämmekin katseemme, kaikkialla me selvästi huomaamme, että köyhälistö ja sen paraimmat asianajajat — mätämunia löytyy aina — miehekkäästi taistelevat *kaikkien* ihmisten vapauttamiseksi sorrosta ja riistosta kaikilla aloilla. Kuka innokkaammin kuin kansainvälisen työväenliikkeen miehet ja naiset julistavat tieteen *täydellistä* vapauttamista *kaikista* ennakkoluuloista, kuka vilpittömämmin *kaikkien* naisten päästämistä kahleista ja kuka ehdottomammin *jokaisen pienimmänkin* kansan omantakeista elämää ja oikeutta kehittää omalla tavallaan ominaisuksiensa ja luontaisia taipumuksiensa.

Työväenliike on enemmän kuin mikään muu liike nykyään *todellisesti ihanteellista laatua* ja se todistaa mitä suurinta tietämättömyyttä tai pahansuopeutta tai itsekkäisyyttä, kun sitä syytetään n. s. materialistisista harrastuksista, jotka vaan tarkoittavat ruumiillista nautintoa. Se on kyllä totta, että jokainen ajatteleva ihminen tietää, ettei ilman riittävää aineellista pohjaa mi-

kään henkinen kohoaminen ajan pitkään ole mahdollinen, ja sentähden työväenkin asianajajat *ensi* kädessä ajavat tuota n. s. "leipäsosialismia", jolla luodaan uudet aineelliset perustukset kansojen syville riveille, köyhälistön miehille, naisille ja lapsille, jotka kituvat kurjuudessa ja viheliäisyydessä, mutta tällä pohjalla tähtää työväen aate paljoa pitemmälle, niin pitkälle, ettei *yksi-kään* harrastus tähän asti ole sen pitemmälle pyrkinyt. Se pysyy varmana tosiasiana.

Köyhälistöllä on siis *suuri, ylevä maailmanhistoriallinen tehtävä*. Se on tosiaan "se kallio", kuten Lassalle sanoi, "jolle nykyajan kirkko on rakennettava". Ja tämä suuri tehtävä on köyhälistön itsensä suoritettava. Ei sen tule liioin hakea tähän tehtävään apua muilta kansanluokilta siitä yksinkertaisesta syystä, että hyvinkin harvat henkilöt näistä kansanluokista voivat vapautua luokkansa ennakkoluuloista, luokkaetujen tavoittelemisesta muitten, alempana seisovien kansainesten kustannuksella.

Ja mitenkä voi nyt köyhälistö pääasiallisesti yksin suorittaa tämän suuren maailmantehtävänsä? Pääasiallisesti siten, että se *ennen kaikkea kehittää luokkatietoisuuttansa ja yhä enemmän rupeaa kokonaisuudessaan* käsittämään, että se on varsinainen kansa, jonka tulee pontevasti toimia niin, että tämä kansa pääsee valtaan huolimatta kaikesta vastuksesta, jota se voi kohdata. Ja tämmöinen eteenpäin pyrkiminen voi tapahtua ainoastaan luokkataistelun kautta, joka vihdoin hävittää kaiken luokkavastakohtaisuuden ja luopi lopputuloksena *yhden ainoan* luokan, jonka etu on sama kuin koko kansan ja koko ihmiskunnan etu ja menestys.

Työväen Joululehti (Tampere) 1905.